

Raadsnotitie Concept-Uitvoeringsagenda^{2.0} Achterhoek 2020

Inleiding

Sinds 2011 is de samenwerking tussen de drie O's (ondernemers, overheid en maatschappelijke organisaties) in de Achterhoek een feit. Deze vruchtbare samenwerking heeft al mooie resultaten opgeleverd, doordat allerlei projecten zijn opgezet en lobbyresultaten zijn geboekt. De koers hiervoor is uitgezet met als basis de Uitvoeringsagenda Achterhoek 2020 die op 2 juli 2014 door alle betrokken partijen is ondertekend. De samenwerking in de Achterhoek heeft zich door de verbreding van de stuurgroep, het aanstellen van een onafhankelijk voorzitter, procesondersteuning en het inzetten van kennismakelaars verder kunnen ontwikkelen. De Achterhoek heeft zich tevens de vraag gesteld op welke gebieden de schaarse middelen en de kracht van de drie O-samenwerking het beste kunnen worden ingezet. Dit heeft geleid tot de doorontwikkeling en aanscherping van de Uitvoeringsagenda Achterhoek 2020.

Doorontwikkeling Uitvoeringsagenda Achterhoek 2020: Focus aanbrengen

Uit onderzoek is gebleken dat het maken van scherpe keuzes en het inzetten op het draaiende houden van de regionale economie belangrijk is bij de aanpak van de gevolgen van bevolkingsdaling. Economische clustervorming is daarbij een effectieve wijze om de regionale economie te stimuleren en welvaart aan te jagen. In de Achterhoek is de innovatieve maakindustrie een krachtige en onderscheidende motor. De kansen die Smart Werken biedt, geven deze sector een zeer positief toekomstperspectief. Daarnaast zijn er mooie cross-overs mogelijk met andere sectoren, zoals de Zorg en de Agro-food. Bovenstaande is bepalend geweest voor de strategische focus van de Achterhoek. Deze is verder uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda^{2.0} Achterhoek 2020. Tijdens de raadsbijeenkomst op 7 december jl. is uitgebreid stilgestaan bij de achtergronden, noodzaak en inhoud van deze strategische focus op Smart Werken.

Concept-Uitvoeringsagenda^{2.0} Achterhoek 2020: Kader en inhoud

De Uitvoeringsagenda^{2.0} geeft de ambitie weer van de Achterhoek voor de komende vijf tot tien jaar. Het is een aanscherping van de Uitvoeringsagenda Achterhoek 2020 van juli 2014, waarbij de focus ligt op Smart Werken. Het creëren van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat (wonen) en het optimaliseren van de fysieke en digitale infrastructuur (bereikbaarheid) zijn randvoorwaardelijk thema's. De Uitvoeringsagenda^{2.0} is een samenhangend geheel en bevat een totaal-pakket aan programma's en projecten die er samen voor moeten zorgen dat de Achterhoek vitaal en leefbaar blijft. Het is daarom belangrijk dat alle programma's uitgevoerd worden en niet alleen de relatief eenvoudig te realiseren projecten.

Het concept is tot stand gekomen door nauwe samenwerking tussen de drie O's in de Achterhoek en is op onderdelen voorbereid in divers bestuurlijke gremia (o.a. de Regiegroep Smart Industry, Portefeuillehoudersoverleggen en POA) en met stakeholders, zoals AGEM en ADV.

De Uitvoeringsagenda^{2.0} Achterhoek 2020 bestaat uit drie onderdelen:

1. De onderbouwing van de focus op Smart Werken
2. Een drietal programmalijnen
3. Een dynamische projectenlijst

De focus op Smart Werken vormt samen met de programmalijnen het kader van de Uitvoeringsagenda^{2.0}. Onder sommige programmalijnen liggen al gedetailleerde projectvoorstellen met concrete investeringsplannen; bij andere programma's zal dit de komende periode nog worden ingevuld. Deze concretisering zal samen met alle betrokken partijen worden opgepakt.

Strategie

De Uitvoeringsagenda^{2.0} is de inhoudelijke basis en focus voor de regionale samenwerking in de Achterhoek. Het geeft de prioriteiten aan voor de Achterhoekse lobby, investeringen en profilering. De Achterhoek presenteert zich als SmartHub, dé regio waar 'de toekomst wordt gemaakt'. Op deze manier presenteren wij ons bij onze partners in Gelderland, Twente, het Rijk, Duitsland en Europa. De insteek is om op programmaniveau afspraken te maken met deze partners. De uitvoering in projecten doen we vervolgens met "coalitions of the willing" in de Achterhoek.

Financiering

Voor het realiseren van de Uitvoeringsagenda^{2.0} is veel geld nodig. De Achterhoek gaat daarom "de boer op" om partners te overtuigen dat investeren in de Achterhoek nodig is en loont. Op onderdelen is dat al gelukt; het ministerie van BZK heeft voor de komende vijf jaar vijf miljoen euro beschikbaar gesteld, de Achterhoek heeft de LEADERstatus gekregen en middelen voor het sectorplan. Actueel op dit moment is de negentig miljoen die de provincie beschikbaar heeft voor de gebiedsopgaven in Gelderland. De provincie kent zes gebiedsopgaven. Voor de Achterhoek luidt deze: 'het op niveau houden van economie en leefbaarheid in het licht van de demografische ontwikkelingen'. Omdat de provincie geen regio- en stadscontracten meer afsluit, is het des te belangrijker dat de provincie voldoende middelen uit de gebiedsopgave in de Achterhoek gaat inzetten.

Naast bijdragen van andere overheden zullen ook de partijen in de Achterhoek moeten investeren. Ondernemers en organisaties zullen vooral hun bijdrage moeten leveren aan het programma Werken. De gemeenten zullen projecten op het gebied van wonen en bereikbaarheid moeten meefinancieren.

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de actuele financieringsmogelijkheden die we willen inzetten voor het realiseren van de Uitvoeringsagenda^{2.0}.

Beschikbare financieringsmogelijkheden	Omvang (excl. cofinanciering Achterhoek)	Status	Specifiek aandachtsveld
Krimp bijdrage Achterhoek (Rijk)	5 miljoen	Toegekend	Aanpak krimp
LEADER (Europa)	3,5 miljoen	Toegekend	Sociaal Economische ontwikkeling van het platteland en duurzaam beheer van de ruimte
Sectorplan Achterhoek (Rijk)	8,4 miljoen	Toegekend	Scholing en arbeidsmarkt
Doeluitkering actieplan bevolkingsdaling (Rijk)	€ 90.000,--	Toegekend	Ontgrenzer Ervaarjebaan Procesgelden
Steengoed benutten (provincie)	6,3 miljoen (1 ^{ste} tranche) 15 miljoen (2 ^{de} tranche) Pm (3 ^{de} tranche)	Subsidieregeling loopt. Projecten kunnen worden ingediend	Ruimtelijke kwaliteit en bestrijden leegstand
Interreg (Euregio)		Subsidieregeling loopt. Projecten kunnen worden ingediend	Grensoverschrijdende projecten
EFRO (Europa)		Subsidieregeling loopt. Projecten kunnen worden ingediend	Innovatie bij bedrijven
Gelderland voor Innovaties (provincie/PPM oost)		Subsidieregeling loopt. Projecten kunnen worden ingediend	Innovatie bij bedrijven
Provinciale sectorale middelen			
Gebiedsopgaven Gelderland (provincie)	90 miljoen Provinciebreed	Indienen voor 1 april 2016	Economische ontwikkeling en leefbaarheid

Proces rondom de gebiedsopgave

Op dit moment speelt de noodzaak voldoende middelen te genereren om de gebiedsopgave te kunnen realiseren. We zijn ervan overtuigd dat de Uitvoeringsagenda^{2.0} een goede basis is om op programmaniveau medewerking en middelen te verkrijgen van de provincie.

Uitvoeringsagenda^{2.0}

Aan de partners van de drie O-samenwerking wordt gevraagd om hun reactie te geven op de concept Uitvoeringsagenda^{2.0}. Vanuit uw kaderstellende rol vragen wij u om aan de voorkant van het proces uw zienswijze te geven over de aangebrachte focus en de programmalijnen die nu in concept zijn opgesteld. Wij benadrukken hierbij dat het om een concept gaat. Op onderdelen moet nog verdere invulling en aanscherping worden aangebracht.

Deze verdere invulling en aanscherping wordt samen met uw zienswijze verwerkt, waarna de Uitvoeringsagenda^{2.0} aan de provincie wordt aangeboden. Dat moet voor 1 april gebeuren omdat alleen dan onze ambities meegewogen worden bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

Afspraken maken met de provincie

Wij gaan er vanuit dat de provincie een (aanzienlijk) deel van de door de Achterhoek geformuleerde ambities in de Uitvoeringsagenda^{2.0} via de gebiedsopgave oppakt en mede financiert. Wij ambiëren daarbij financiering op programmaniveau, waarbij we zelf vervolgens invulling geven aan de projecten. Hierover zijn we nog met de provincie in gesprek.

Duidelijk is dat de provincie niet in één keer alle beschikbare middelen gaat toewijzen. Bij de Voorjaarsnota zal een eerste tranche worden ingezet. Daarbij kijkt de provincie integraal; naast de beschikbare middelen voor de gebiedsopgave wordt mogelijk ook sectorale budgetten ingezet. Daarna volgen meer tranches waarbij de provincie uitgaat van dynamisch programmeren in de komende jaren aan de hand van de zogenaamde dynamische projectenlijst.

Belangrijk hierbij is het feit dat er geen stads- en regiocontracten meer worden afgesloten. Er zijn dus geen afzonderlijke middelen beschikbaar voor de steden, maar alleen middelen voor het gebied als totaal. In het verleden zijn vaak (lokale) projecten via de stads- en regiocontracten gefinancierd; nu gaat het om (majeure) programma's die bijdragen aan een scherp geformuleerde regionale opgave.

Vervolgaanpak

Iedere financieringsstroom kent een eigen dynamiek. Zo is er voor LEADER een Locale Actie Groep die binnen de kaders van de Uitvoeringsagenda de uitvoering coördineert. Voor het sectorplan coördineert de stichting Studie Impuls Regio Achterhoek (SIRA) de uitvoering, etc.

Vervolgaanpak middelen gebiedsopgave en krimpgebieden

De stuurgroep Achterhoek 2020 heeft de rol om in de breedte van de Uitvoeringsagenda^{2.0} ontwikkelingen aan te jagen, verbindingen te leggen en advies te geven over de te volgen de koers. Op de drie programmalijnen Smart werken, Wonen en Bereikbaarheid, blijven de drie O's gezamenlijk actief en verantwoordelijk. De ondernemers nemen voor de inhoud en cofinanciering van het programma Werken de lead, de overheid neemt de lead in de voorbereiding en cofinanciering van de programma's Wonen en Bereikbaarheid.

De stuurgroep zal voor het beoordelen van de projecten een afwegingskader opstellen dat in lijn is met de strategische focus.

Rol stuurgroep Achterhoek 2020

De stuurgroep Achterhoek 2020 heeft een zwaarwegende adviesrol over de breedte van de Uitvoeringsagenda^{2.0}. De stuurgroep beoordeelt de projecten aan de hand van het afwegingskader en geeft op basis daarvan een zwaarwegend advies. De stuurgroep organiseert dat ondernemers en maatschappelijke organisaties de projecten van het programma Werken voorbereiden en uitvoeren binnen de gestelde randvoorwaarden. Aan de overheid wordt gevraagd dit voor de programma's Wonen en Bereikbaarheid te doen. Daarbij hoort ook voldoende cofinanciering.

Rol gemeenten en algemeen bestuur van de Regio Achterhoek

De portefeuillehoudersoverleggen zijn aan zet om met hun partners uit het veld (o.a. de woningbouwcorporaties) invulling te geven aan de programma's Wonen en Bereikbaarheid. Naast het inhoudelijk uitwerken van de projecten hoort daarbij ook het regelen van de cofinanciering.

Rol gemeenteraden

De gemeenteraden wordt nu eerst gevraagd de concept-Uitvoeringsagenda^{2.0} (focus en programmalijnen) te bespreken en hun zienswijze kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van Regio Achterhoek. Op basis van de zienswijzen van de verschillende achterbannen wordt de Uitvoeringsagenda^{2.0} Achterhoek 2020 aangepast en aangeboden aan de gemeenteraden en de provincie Gelderland.

Nadat de gemeenteraden de Uitvoeringsagenda^{2.0} hebben vastgesteld liggen de kaders (focus en programmalijnen) hiervan vast. Deze programmalijnen zullen na de vaststelling van de Uitvoeringsagenda^{2.0} worden ingevuld met concrete projecten. De projecten worden uitgevoerd en gefinancierd door zogenaamde 'coalitions of the willing'. Gemeenten zullen hierin bij een aantal projecten deelnemen. Op het moment dat uit een dergelijk project financiële consequenties voor de gemeenten voortvloeien, zullen deze waar nodig aan de betreffende gemeenteraden worden voorgelegd.

Voorstel

Wij vragen u:

- De concept-Uitvoeringsagenda^{2.0} Achterhoek 2020 (focus en programmalijnen) te bespreken;
- Uw zienswijze kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van Regio Achterhoek;
- Kennis te nemen van de projecten die nu in beeld zijn; de dynamische projectenlijst is opgenomen, de concept projectformulieren liggen ter inzage;
- Kennisnemen van de vervolgaanpak met de wetenschap dat nog niet duidelijk is op welke wijze de provincie middelen gaat toekennen en dat nu niet gevraagd wordt om cofinanciering van de gemeenten.